

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Vladimir Timofti,
Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocații Șevciuc Ana și Cazacu Dumitru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Masliucov Alexandr xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.12.2015 - 26.10.2017;

Instanță de apel: 01.12.2017 - 06.02.2018;

Instanță de recurs: 17.04.2018 - 05.06.2018;

Instanță de apel: 11.07.2018 - 13.11.2018;

Instanță de recurs: 01.02.2019 - 24.04.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Central din 26 octombrie 2017, Masliucov Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, la 4 ani la închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitate ce ține de gestionarea sau circulația substanțelor narcotice pe termen de 3 ani.

În temeiul art.103 Cod penal, a fost dispusă aplicarea forțată față de Masliucov Alexandr a tratamentului medical contra narcomaniei.

S-a încasat de la Masliucov Alexandr în beneficiul statului suma de 1 680 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei psihiatrice.

2. Prima instanță a constatat în fapt că, Masliucov Alexandr, în scopul consumului personal, a păstrat droguri într-o cutie metalică ascunsă la etajul 3 al blocului nr. xxxxx, situat pe str. Cuza-Vodă, mun. Chișinău până la data de 10 septembrie 2015, ora 20.50, când în cadrul cercetării la fața locului, efectuată de către OSS al SII a IP Botanica, mun. Chișinău, au fost depistate și ridicate conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.8928 din 05 octombrie 2015 o sacoșă din polietilenă în care se afla 15,28 grame de marijuană în stare uscată, care se referă la substanțe narcotice, 11 comprimate de culoare albă cu inscripția „DP” 5 mg, 2 fragmente de comprimate, 2 comprimate cu inscripția „0,293” care conțin

preparatul medicamentos diazepam, cantitatea constituind 2,227 grame de psihotrope, care se referă la substanțe incluse în lista substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor acestora supuse controlului, aprobată prin Hotărârile Guvernului R. Moldova nr.79 din 23 ianuarie 2006, nr.1088 din 05 octombrie 2004, care reprezintă cantități deosebit de mari.

3. Avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului a contestat cu apel sentința solicitând casarea totală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, sentința de condamnare este neîntemeiată; pastilele de diazepam, depistate în cadrul cercetării la fața locului, se aflau la inculpat ca urmare a tratamentului bolii de care suferă – epilepsiei, la materialele cauzei fiind anexate acte confirmative; conform raportului de expertiză judiciară nr.410 din 05.07.2017, efectuat la cererea inculpatului, s-a constatat că pe suprafața pungii din polietilenă, depistată și ridicată în cadrul cercetării la fața locului, nu au fost identificate urme valabile pentru stabilirea persoanei; procurorul a refuzat dispunerea efectuării unei expertize dactiloscopice, solicitată de către apărătorul inculpatului; nu s-a dat o apreciere corespunzătoare concluziilor expuse în raportul de expertiză judiciară nr.267 din 01.09.2017; învinuirea este întemeiată pe declarațiile martorilor Ticuș Igor, Frațman Mihail, Bodnari Denis, Gamurari Larisa și Gamurari Daria, care se contrazic sub aspectul orei când a avut loc comiterea faptei imputate inculpatului, totodată declarațiile date la urmărirea penală și în fața instanței de judecată fiind diferite; colaboratorii poliției – martori în cauză, eronat au indicat că inculpatul a recunoscut că bunurile depistate îi aparțin, or Masliucov Alexandr de la bun început nu și-a recunoscut vina, totodată declarațiile acestor martori urmând a fi apreciate critic, or aceștia îl cunoșteau pe inculpat până la comiterea faptei și aveau o atitudine disprețuitoare față de el; probele prezentate de partea acuzării nu sunt pertinente, concludente și suficiente pentru condamnarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, apelul declarat de avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului a fost respins, casată parțial sentința, în partea încasării cheltuielilor de judecată și tipului penitenciarului și pronunțată o nouă hotărâre în partea dată, prin care s-a respins cerința acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a dispus ca pedeapsa stabilită lui Masliucov Alexandr să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea neîncasării de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 680 lei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea totală a acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că instanța de apel nu a ținut cont de argumentele invocate de partea apărării și de probele administrate de aceasta, care în opinia sa demonstrează indubitabil nevinovăția inculpatului.

5.2. Inculpatul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.8),9),10),12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea totală a acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că pastilele de diazepam le deținea legal, fiind prescrise de medici conform diagnosticului medical existent, mai mult, raportul de expertiză judiciară nr.410 din 05.07.2017 demonstrează nevinovăția sa, or prin acesta s-a constatat lipsa a careva amprente pe suprafața pungii de polietilenă, ridicată de la el.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2018, recursul declarat de inculpat a fost respins ca inadmisibil, admise recursurile declarate de procuror și avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Referitor la recursul ordinar declarat de inculpat, instanța de recurs a indicat că, acesta a fost depus peste termen, or, inculpatul, participând în ședința de judecată în apel, în cadrul căreia a avut loc pronunțarea dispozitivului (f.d.59-63 vol. II), cunoștea despre data când va avea loc pronunțarea deciziei integrale - 06.03.2018, la care nu s-a prezentat (f.d.63 vol. II).

Reieșind din prevederile art.art.421, 401, 422, 230 alin.(2), 231 alin.(3), instanța de recurs a notat că, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începea să curgă de la 07 martie 2018 și expira la 06 aprilie 2018. Inculpatul, conform ștampilei de pe plicul în care a depus recursul, a atacat decizia instanței de apel la data de 21 mai 2018, după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

6.2. Referitor la recursurile ordinare declarate de procuror și avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului, instanța de recurs a indicat că, în motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, în legătură cu modificările operate în art.72 Cod penal prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, din alin.(4) al acestei norme a fost exclus textul „*precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă*”, astfel că, în temeiul art.72 alin.(3) Cod penal, inculpatul urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis, dat fiind că a comis o infracțiune intenționată care face parte din categoria celor grave.

Din sensul acestor concluzii, rezultă că instanța de apel a considerat că în cauză lipsește starea de recidivă, însă, totodată, nu s-a pronunțat asupra faptului că prima instanță, la individualizarea pedepsei inculpatului, a reținut în seama acestuia starea de recidivă, motivând că acesta a fost condamnat anterior la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare și a comis din nou o infracțiune gravă, pedeapsa fiindu-i aplicată conform prevederilor art.34, 82 Cod penal, în vigoare la momentul adoptării sentinței, fără a se expune asupra modificările operate la acest capitol prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017.

Suplimentar, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel, ajungând la concluzia că *apelul declarat urmează a fi admis* și menționând acest fapt în partea descriptivă a deciziei, în mod neclar și contradictoriu a dispus în dispozitivul deciziei *respingerea apelului declarat* și, ulterior, a dispus casarea parțială a sentinței.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea încasării cheltuielilor de

judecată și tipului de penitenciar și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care pedeapsa închisorii stabilită lui Masliucov Alexandr în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, urmează să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

A fost exclusă încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 680 lei.

În rest sentința a fost menținută.

7.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță just a apreciat recunoașterea parțială a vinei de către inculpat ca fiind o poziție de apărare aleasă de acesta, concluzionând că vinovăția inculpatului în comiterea faptei infracționale este dovedită pe deplin, or, circumstanțele reținute din procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.09.2015, concluziile raportului de constatare tehnico-științifică nr.8928 din 05.10.2015, circumstanțele reținute din procesul-verbal de examinare a obiectului din 16.11.2015, inclusiv declarațiile martorilor Ticuș Igor, Frațman Mihail, Bodnari Denis, Gamurari Larisa și Gamurari Daria audiați în ședința de judecată, constituie probe suficiente pertinente, concludente și utile, care coroborând între ele răstoarnă prezumția de nevinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal.

În aceeași ordine de idei, cu referire la criticile apărării asupra declarațiilor martorilor audiați, prin care se invocă pretinse divergențe asupra orei și anotimpului comiterii infracțiunii, instanța de apel a remarcat că, potrivit declarațiilor martorilor Ticuș Igor, Bodnari Denis și Frațman Mihail, aceștia au indică cu aproximație ora 19:00, 20:00 ca fiind ora când au primit indicația de la ofițerul de serviciu de a se deplasa pe adresa bd. Cuza Vodă, 11, mun. Chișinău, unde se aflau alți colegi de serviciu, fiind implicați în grupul operativ al IP Botanica, iar aceste declarații nu schimbă esența faptelor infracționale descrise în actul de învinuire.

Totodată, instanța a reținut că declarațiile martorului Gamurari Larisa, sunt în corelație atât cu declarațiile martorilor Ticuș Igor, Bodnari Denis și Frațman Mihail, inclusiv cu ale martorului Gamurari Daria, mai mult nu doar aceste probe confirmă vinovăția inculpatului în fapta incriminată.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul că, la adoptarea soluției sale, prima instanță a reținut doar probele acuzării și nu a ținut cont de cele ale apărării, invocând în acest sens că la faza de urmărire penală procurorul a refuzat dispunerea efectuării unei expertize dactiloscopice, or, potrivit ordonanței cu privire la respingerea cererii înaintate de către învinuit și apărătorul său din 26.11.2015, a fost respins demersul înaintat de către avocatul Grigoraș Ana și învinuitul Masliucov Alexandr, privind reluarea urmării penale, din motiv că obiectele depistate în cadrul cercetării la fața locului deja au fost supuse unei expertizei chimice urmele papilare fiind distruse (f.d.85 vol. I).

La fel, instanța a respins ca neplauzibile și alegațiile avocatului precum că, pastilele de diazepam, pe care inculpatul le avea la sine în momentul cercetării la fața locului din 10.09.2015, ultimul le deținea, ca urmare a prescripției medicului pentru tratarea bolii de care suferă și anume epilepsie, or, potrivit înscrisurilor anexate, luându-se în considerație concluzia consultativă a medicului se recomandă tratament cu ”Tab Topiramat (Tab Epiramat)”.

7.2. La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă aplicată în privința inculpatului Masliucov Alexandr, instanța de apel a reținut corectitudinea soluției primei instanțe, care a luat în considerație caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea inculpatului, circumstanțele agravante și cele atenuante răspunderii penale, prevăzute de art.art.61, 76, 77 Cod penal, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În același timp, instanța de apel a remarcat că, sentința primei instanțe nu poate fi menținută și urmează a fi casată în partea ce ține de categoria penitenciarului în care urmează a fi executată pedeapsa închisorii stabilită lui Masliucov Alexandr, deoarece prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, la art.72 alin.(4) Cod penal, textul „*precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă*” a fost exclus

Astfel, prin prisma prevederilor art.10 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea art.72 alin.(3) Cod penal, instanța de apel a notat că, inculpatul urmează a executa pedeapsa închisorii în penitenciar de tip semiînchis, dat fiind faptul că a comis o infracțiune intenționată din categoria celor grave.

7.3. Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia primai instanțe cu privire la încasarea din contul inculpatului Masliucov Alexandr în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, deoarece circumstanțele speței au dictat necesitatea efectuării expertizei judiciare psihiatrico-legală a inculpatului, în scopul stabilirii stării de responsabilitate sau iresponsabilitate a acestuia la data comiterii infracțiunii, prezența sau nu a anumitor maladii psihiatrice, inclusiv dacă boala de care suferă inculpatul, în perioada crizelor îl face să nu realizeze ce face și să piardă controlul situației, și dacă acesta necesită sau nu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Prin urmare, ținând cont de cele indicate în concluzia raportului de expertiză judiciară nr.267 din 01.09.2017, instanța a relevat, că organul de urmărire penală era obligat prin lege să ordoneze efectuarea unei expertize judiciare psihiatrico-legală de către un expert judiciar psihiatru în scopul stabilirii stării psihice a inculpatului la momentul comiterii infracțiunii și starea lui de responsabilitate, inclusiv dacă acesta necesită sau nu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

De asemenea, cheltuielile efectuate de organul de urmărire penală la etapa de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunii comise, se încadrează în realizarea obligației pozitive a statului recunoscută de către CtEDO prin jurisprudența sa, referitor la suportarea cheltuielilor de către stat în cadrul realizării urmăririi penale în descoperirea și combaterea infracțiunilor

Mai mult, instanța de apel a remarcat că, cheltuielile judiciare în sumă de 1 680 lei, pretinse de acuzarea de stat că ar fi fost suportate în speță pentru efectuarea unei careva expertize, nu-și găsesc confirmarea în materialele cauzei penale date.

8. Avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului, în temeiul pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel nu a ținut cont de argumentele invocate de partea apărării și de probele administrate de aceasta, care în

opinia sa demonstrează indubitabil nevinovăția inculpatului.

Pastilele de diazepam, pe care inculpatul le avea asupra sa la momentul cercetării la fața locului din 10.09.2015, se aflau la el ca urmare a tratamentului bolii de care suferă, la materialele cauzei fiind anexate acte doveditoare.

Raportul de expertiză judiciară nr.410 din 05.07.2017 demonstrează nevinovăția inculpatului, or, prin acesta s-a constatat lipsa a careva amprente pe suprafața pungii de polietilenă, ridicată de la inculpat.

Indică recurentul că, declarațiile martorului Gamurari Lsrisa, date la urmărirea penală și judecarea cauzei, prezintă divergențe. La fel, nu corespunde realității afirmația martorilor - colaboratori de poliție, că inculpatul a recunoscut faptul că bunurile ridicate de la el îi aparțineau, or inculpatul, pe parcursul întregului proces penal, a pledat nevinovat

8.2. Avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, în temeiul pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a depus recurs suplimentar prin care a solicitat casarea deciziei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanțele de fond au dat o apreciere eronată probele acumulate, învinuirea adusă inculpatului fiind bazată în exclusivitate pe declarațiile martorilor acuzării, iar declarațiilor inculpatului, nu i-au fost date nici o apreciere, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Consideră recurentul că din probele cercetate în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, vina inculpatului Masliucov Alexandr nu a fost dovedită.

Mai mult, urmează a se ține cont de faptul că, pastilele de diazepam erau administrate de către inculpat în calitate de tratament, fiindcă ultimul suferă de epilepsie, potrivit raportului de expertiză nr.410 din 05.07.2017, pe pachetele de polietilenă ridicate la 10 septembrie 2015, nu au fost depistate urme dactiloscopice ale inculpatului, inculpatul se află la tratament cu metadon.

9. Asupra recursului declarat de avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului, a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursurilor declarate de avocatul, Colegiul penal constată că titularii invocă temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiuni, însă recurenții nu au indicat care anume elemente ale infracțiunii incriminate inculpatului nu au fost întrunite.

Or, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurenților prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de recurs nu

este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Conform art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

La fel, Colegiul penal reține că recurenții își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel sub aspectul temeiului de casare prevăzute la pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, criticele recurenților se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat menținând soluția primei instanțe de condamnare a inculpatului.

Raportând normele de drept citate la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării și în acest sens menționează următoarele

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel dispunând menținerea sentinței în partea condamnării inculpatului în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Cu referire la argumentele recurenților privind greșita individualizare a probelor, Colegiul penal ține să menționeze că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de aceștia nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală.

Mai mult, criticile recurenților au format obiect de discuție în instanța de apel, asupra cărora aceasta s-a expus, concluzii ale instanței de apel care se însușesc de către instanța de recurs pe deplin și astfel nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432

alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

11. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocații Șevciuc Ana și Cazacu Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Masliucov Alexandr xxxxx*, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 06 iunie 2019.

Președinte

Judecători

Vladimir Timofti

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac